

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Swedbank P&C Insurance AS*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2021 m. gruodžio 1 d. draudėjas X. X. (toliau – draudėjas) su draudiku sudarė gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis), kurią patvirtina Gyventojų turto draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – draudimo liudijimas) ir kuria Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 002 (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdraustas draudėjui priklausantis butas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*) (toliau – apdraustas butas) ir civilinė atsakomybė.

2021 m. kovo 9 d. draudikas gavo draudėjo pranešimą, kuriame nurodyta, kad kaimynai, gyvenantys adresu: (*duomenys neskelbtini*), pasiskundė, kad ant jų buto sienos atsirado šlapia dėmė. Draudėjas nurodė, kad, siekiant nustatyti drėgmės atsiradimo priežastį, apdraustame bute teko ardyti sieną.

Gavęs minėtą pranešimą draudikas pradėjo administruoti žalos bylą, 2021 m. kovo 18 d. draudiko atstovės UAB „Smart Claims“ darbuotojai atliko įvykio vietos apžiūrą ir nustatytas aplinkybes užfiksavo Sunaikinto, sugadinto turto apžiūrėjimo akte bei fotonuotraukose. Per apžiūrą nustatyta, kad apdraustame bute yra išardyta siena prie inžinerinių tinklų stovo, žalos šaltinis – trūkęs bendro naudojimo karšto vandens vamzdis, dėl to buvo aplietas butas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*). Taip pat užfiksuoti apdrausto buto apdailos defektai koridoriuje. Įvertinus visą informaciją, 2021 m. kovo 29 d. draudėjui buvo išmokėta draudimo išmoka, atlyginant žalą už apdrausto buto vidaus apdailai padarytus sugadinimus.

Tą pačią dieną, 2021 m. kovo 18 d., draudiko atstovės UAB „Smart Claims“ darbuotojai apžiūrėjo ir pareiškėjui priklausantį butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*), ir nustatytas aplinkybes užfiksavo Sunaikinto, sugadinto turto apžiūrėjimo akte (toliau – Apžiūros aktas) bei fotonuotraukose. Apžiūros akte užfiksuota, jog butas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*), yra aplietas iš viršaus, žalos šaltinis – trūkęs bendro naudojimo karšto vandens vamzdis. Pareiškėjas neginčijo nustatytų aplinkybių ir pasirašė apžiūros aktą.

Įvertinęs nustatytas aplinkybes, kad žalos priežastis – bendro naudojimo vamzdynų gedimas ir kad draudiko apdrausto buto savininkas nėra atsakingas už bendro naudojimo namo vamzdynų priežiūrą ir remontą, draudikas priėmė sprendimą neatlyginti pareiškėjo patirtos žalos dėl jo turtui padarytų nuostolių ir apie tai informavo pareiškėją 2021 m. kovo 30 d. pranešimu.

Pareiškėjas nesutiko su priimtu sprendimu, todėl 2021 m. balandžio 2 d. pateikė draudikui prašymą pakartotinai apsvastyti priimtą sprendimą ir išmokėti 1 119,45 Eur draudimo išmoka, atlyginančią pareiškėjo patirtą žalą.

Administruodamas žalos bylą draudikas papildomai gavo UAB „Mano Būstas Sostinė“ (toliau – Administratorė) 2021 m. balandžio 14 d. pranešimą bei 2021 m. balandžio 21 d. papildomą patikslinimą, kuriuose nustatytos įvykio aplinkybės: įvykio priežastis – „karšto vandens stovo bloga būklė / gedimas“. Taip pat nurodyta, kad bendro naudojimo stovų keitimo išlaidas apmoka visi patalpų savininkai ir kad Administratorė yra parengusi defektų aktą ir planuoja darbus. Atsižvelgdamas į tai, 2021 m. balandžio 27 d. pranešimu draudikas informavo

pareiškėja, kad jo prašymas atlyginti patirtą žalą tenkinamas nebus.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko argumentais, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo ir nurodė, kad Taisyklių dalies „Civilinės atsakomybės draudimas“ skiltyje „Nedraudžiamieji įvykiai“ nėra nustatyta, jog tokio pobūdžio įvykiai pripažintini nedraudžiamaisiais. Taip pat teigė, kad draudiko išvada, kad draudėjas nėra atsakingas už pareiškėjo turtui padarytą žalą vien dėl to, kad trūko bendro naudojimo karšto vandens vamzdis, yra nepagrįsta ir neteisinga, nes bendras karšto vandens vamzdis trūko būtent apdraustame bute, už kurį atsakingas draudėjas. Pareiškėjas nurodė, kad siena, kurioje yra vamzdis, buvo aklinai užmūryta, taigi, nebuvo objektyvios galimybės stebėti vamzdžių būklės ir laiku atlikti būtinų veiksmų. Šios aplinkybės, pareiškėjo teigimu, patvirtina draudėjo kaltę ir dėl šios priežasties draudikas turi atlyginti pareiškėjo dėl įvykio patirtą žalą.

Atsiliepime Lietuvos bankui draudikas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo argumentais, kad draudėjas yra atsakingas už kilusią žalą, nes nesudarė galimybės tinkamai prižiūrėti bendro naudojimo vamzdžių būklės, taip pat informavo, kad Administratorė nėra nustačiusi, jog draudėjas būtų sudaręs kokių nors kliūčių ar kaip nors kitaip kliudęs Administratoriui atlikti pastato bendrųjų vamzdinių priežiūros ar remonto darbus, taip pat nepateikė informacijos, jog Administratoriui atliekant periodiškai atlikti privalomus bendrųjų vamzdinių patikros darbus būtų buvę nustatyta kokių nors neleistinių draudėjo padarytų bendrųjų vamzdinių ar pastato konstrukcijų pakeitimų arba kad žalą lėmė draudėjo veiksmai arba neveikimas. Taip pat draudikas pažymėjo, kad draudėjas, sužinojęs apie pareiškėjo turtui daromą arba padarytą žalą, nedelsdamas savo iniciatyva ėmėsi aktyvių veiksmų, kad būtų nustatytos vandens bėgimo priežastys (dėl to jis pats patyrė nuostolių ir nepatogumų – buvo apgadinta jo buto apdaila), tai irgi patvirtina tai, jog draudėjas įvykdė prievolę naudotis savo turtu taip, kad nebūtų pažeisti kitų patalpų savininkų interesai ir (arba) nebūtų kliūčių įgaliotiems asmenims atlikti bendrųjų vamzdinių priežiūros ir remonto darbus bei imtis veiksmų, kad būtų išvengta galimų nuostolių. Tuo remdamasis draudikas teigė, kad žala pareiškėjo turtui nebuvo padaryta dėl draudėjo veikimo arba neveikimo, tikėtina, kad būtent dėl aktyvių draudėjo veiksmų dalyvaujant nustatant vamzdinių avarijos vietą buvo išvengta didesnės žalos.

Draudiko teigimu, pagal draudėjo ir draudiko sudarytos draudimo sutarties nuostatas, buvo apdrausta draudėjo civilinė atsakomybė, numatant, jog civilinės atsakomybės draudimas apima reikalavimus, kylančius dėl apdraustų statinių valdymo. Draudimo sutartimi yra apdraustos konkrečios patalpos – butas, vis dėlto nustatyta, kada žala pareiškėjui padaryta dėl pastato bendrųjų vamzdinių, už kurių priežiūrą nėra atsakingas draudėjas, gedimo (avarijos), todėl draudikas nesutinka su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus, konstatuotina, kad šalių ginčas yra kilęs dėl 1 119,45 Eur draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjo dėl apgadintos buto apdailos patirtą žalą, mokėjimo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas: šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams.

Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013*).

Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems

draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012*).

Draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką pagrindumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į šalių sudarytoje draudimo sutartyje nustatytas draudžiamosios apsaugos sąlygas. Draudžiamosios apsaugos apimtį lemia sutartyje nustatytas draudimo objektas, draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąrašas bei kitos sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko priimtą draudimo rizikos laipsnį. Teisės aktai nedraudžia draudimo sutartyje nustatyti išimčių, kuriomis remdamasis draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktą draudėjo ir draudiko sudarytą draudimo sutartį, matyti, kad, pagal Taisyklių 4 dalį „Civilinės atsakomybės draudimas“, yra atlyginama žala, padaryta trečiųjų asmenų turtui, kylanti dėl apdraustų statinių valdymo. Draudimo liudijime nurodyta, jog apdraustas statinys yra apdraustas butas.

Vertinant, ar draudėjui kyla civilinė atsakomybė dėl pareiškėjo turtui atsiradusios žalos, pažymėtina, kad Apžiūros akte bei Administratorės pateiktuose dokumentuose nustatyta, kad žala atsirado dėl bendro naudojimo karšto vandens stovo blogos būklės arba gedimo. Šias aplinkybes patvirtina ir pareiškėjas savo kreipimesi į Lietuvos banką – dėl to ginčas nekyla. Pareiškėjo teigimu, draudėjui kyla atsakomybė už bendro naudojimo vamzdžių gedimą, remiantis bendrosiomis CK nuostatomis, išdėstytomis CK 4.83 straipsnyje, kurios apibrėžia, jog patalpų savininkas turi naudotis patalpomis nepažeisdamas kitų patalpų savininkų interesų ir privalo leisti įgaliotiems asmenims remontuoti, tinkamai prižiūrėti ar kitaip tvarkyti bendrojo naudojimo įrangą. Pareiškėjo teigimu, draudėjas nesudarė galimybės tinkamai prižiūrėti bendro naudojimo vamzdžių, nes buvo užmūrijęs sieną, dėl to nebuvo galima laisvai prieiti prie vamzdžių stovo.

Vertinant šiuos pareiškėjo argumentus, pažymėtina, kad iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų nėra pagrindo teigti, jog Administratorė būtų nustačiusi, jog draudėjas būtų sudaręs kokias nors kliūtis ar kaip nors kitaip kliudęs Administratoriui atlikti pastato bendrųjų vamzdynų priežiūros ar remonto darbus, taip pat nėra pateikta informacijos, jog, Administratoriui atliekant periodiškai atlikti privalomus bendrųjų vamzdynų patikros darbus, būtų buvę nustatyti kokie nors neleistini draudėjo padaryti bendrųjų vamzdynų ar pastato konstrukcijų pakeitimai ar kad pareiškėjo turtui atsiradusi žala būtų buvusi padaryta dėl draudėjo kaltės (veikimo ar neveikimo). Kadangi pareiškėjo teiginiai, kad apdraustame bute buvo neleistinai uždengti bendrieji vamzdynai ir dėl to draudėjas turėtų būti laikomas atsakingu už pareiškėjo turtui padarytą žalą (tokią žalą ir privalo atlyginti draudikas), nėra pagrįsti jokiais dokumentais ar kitais objektyviais įrodymais, nėra pagrindo teigti, kad draudėjas, valdydamas savo turta, būtų nesilaikęs CK 4.83 straipsnyje nustatytų reikalavimų ir todėl jam kyla civilinė atsakomybė už pareiškėjo turtui padarytą žalą.

Vertinant pareiškėjo teiginius, kad tokie įvykiai (bendrųjų vamzdynų gedimas arba avarija), pagal draudiko ir draudėjo sudarytos sutarties sąlygas, nėra nurodyti prie nedraudžiamųjų ir todėl draudikas neturi teisės atsisakyti mokėti draudimo išmoką pareiškėjui, pažymėtina, kad, nustačius, jog žala atsirado ne dėl apdrausto buto valdymo ar draudėjo veikimo arba neveikimo, t. y. nustačius, kad civilinė atsakomybė draudėjui nekyla, argumentai dėl Taisyklių nuostatų nelaikytini teisiškai reikšmingais.

Kadangi pareiškėjo turtui padarytą žalą lėmė bendro naudojimo vamzdynų gedimas ir Lietuvos bankui nebuvo pateikta duomenų, patvirtinančių, kad už gedimą yra atsakingas draudėjas, darytina išvada, kad pareiškėjo reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal draudėjo ir draudiko sudarytos draudimo sutarties nuostatas, yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

[Pareigų pavadinimas]

[Vardas ir pavardė]